



ВСЕУКРАЇНСЬКА ЕКОЛОГІЧНА ЛІГА

Україна, 01033, м. Київ, вул. Саксаганського, 30-В, оф. 33,

тел. (044) 289-31-42

E-mail: vel@ecoleague.net

www.ecoleague.net

вих. № 12/3-3

від 17 березня 2014 р.

Позиція Всеукраїнської екологічної ліги щодо будівництва Канівської ГАЕС

Будівництво Канівської ГАЕС буде мати ряд негативних екологічних та соціальних наслідків, а саме:

1. Вторинне радіаційне забруднення. Регулярне забирання та випуск води Канівською ГАЕС можуть призвести до підняття мулу на дні Канівського водосховища, який містить акумульовані радіоактивні речовини (Стронцій-90 та Цезій 137). А конкретніше, при введенні в експлуатацію Канівської ГАЕС реседиментуватиметься майже 5,3 млн. тон донних відкладень з 25-35 км² площі дна. Це призведе до підвищення радіаційного фону води нижче за течією, і в першу чергу постраждає населення м. Канева.
2. Несприятливий вплив на гідрохімічний режим Канівського водосховища. Згідно ОВНС Канівської ГАЕС, в процесі роботи відбуватиметься каламучення донних відкладень і надходження зважених частинок у воду. Це стане причиною зниження прозорості води в зоні впливу гідроакумуючої станції. Не виключено, що підвищення каламутності буде супроводжуватися зниженням вмісту розчиненого кисню в воді, що негативно впливає на життєдіяльність риб та інших гідробіонтів.
3. Знищення рослинного світу. Місцевість, яка відведена для побудови Канівської ГАЕС, поросла багаторічними деревами, чагарниками та травами. Нажаль, під час будівництва всі дерева мають бути вирубані, окрім цього, планується зняти верхній шар ґрунту, що призведе до повного знищення нижнього ярусу рослинності.
4. Загроза об'єктам ПЗФ. Неподалік від території, запланованої під будівництво, знаходяться об'єкти природно-заповідного фонду: Трахтемирівський ландшафтний регіональний парк та Зміїні острови, що є частиною Канівського природного заповідника. Проблема полягає у тому, що безпосереднє межування такого потужного промислового об'єкту, як ГАЕС, буде спричиняти негативний вплив на екосистеми заповідних

територій, оскільки постійний шум та велика кількість людей є потужними антропогенними подразниками. Окрім цього, постійне коливання рівня води будуть спричинювати ерозію берегів Зміїних островів, які вже розмиваються водами Канівського водосховища, ще до початку роботи ГАЕС.

5. Ризик зсувів. Ділянка, відведена під забудову, розташована на лесовидних суглинках, які є досить нестійкою породою. Також, згідно ОВНС Канівської гідроакумулюючої станції, ділянка проектування охоплює «Канівські гори» - досить широку грядку, яка інтенсивно еродована густою мережею глибоких крутосхилих (30 – 40⁰) ярів. Все це вимагає застосування додаткових укріплюючих заходів при будівництві таких масштабних об'єктів як ГАЕС.

6. Знищення культурної спадщини. Район будівництва Канівської ГАЕС є частиною місцевості, яка є унікальною, з точки зору археології, не лише для України, а й усього світу. На цій території знайдені, хоча і досі ґрунтовно не досліджені, пам'ятки бронзової доби всесвітньо відомих культур: трипільської (мідна доба, 4-3 тисячоліття до н. д.), зарубинецької (3-2 ст. до н.д.), черняхівської (3-4 ст. н. д.), скіфської (5-3 ст. до н. д.), пам'ятки Київської Русі, середньовіччя, Козацької доби тощо. Археологи вважають, що будівництво Канівської ГАЕС зруйнує унікальні пам'ятки археології, унікальну з археологічної точки зору територію, цінність якої поки що навіть неможливо оцінити, через те, що систематичних археологічних досліджень у районі досі не проводилося.

Будівництво Канівської ГАЕС набуло великого суспільного резонансу, як в на регіональному, так і на державному рівнях. 4 липня 2014 року Канівським осередком Всеукраїнської екологічної ліги було ініційовано проведення круглого столу, на обговорення якого було поставлено питання щодо доцільності будівництва зазначеної станції.

Представники «Укргідроенерго», Канівської ГЕС та керівництво проектом будівництва не змогли переконати громадськість в його законності, економічній ефективності, соціальній необхідності та екологічній доцільності.

Всеукраїнська екологічна ліга відверто не погоджується з ідеєю створення на теренах села Бучак, неподалік території Канівського природного заповідника, гідроакумулюючої електростанції, оскільки вбачає в цього спробу створити ілюзорну доцільність збільшення виробництва електроенергії для того щоб використати значні природо ресурсні можливості Канівського району в приватних інтересах.

Проект будівництва електростанції, розроблений ще в 1985 році, може стати причиною значного погіршення екологічної ситуації регіону, що буде проявлятися у зсувах ґрунту, руйнуванні берегів Канівського водосховища; підтопленні територій, зараженні питної води населення Канева, Черкас та міст, розташованих вниз по течії Дніпра; розмиванні Зміїних островів, які є

частиною Канівського заповідника; знищенні історико-культурних цінностей, що знаходяться в зоні будівництва.

Звертаємо увагу на те, що будівництво вказаної гідроакумуляуючої електростанції призведе до нераціонального використання більш ніж 900 га земельних ресурсів, що абсолютно не узгоджується з викликами, які поставила перед собою держава Указом Президента України від 1 січня 2010 року № 2/2010 «Про розширення території Канівського природного заповідника».

За даними експертів, на дні Канівського водосховища після Чорнобильської аварії накопичились відходи радіоактивних речовин (зокрема стронцію-90 та цезію-137), зміна положення яких, може призвести до катастрофічного радіоактивного забруднення джерел питної води в межах південного басейну річки Дніпро.

Вважаємо, що радіоактивний мул на дні Канівського водосховища є не що іншим як радіоактивними відходами в розумінні Закону України «Про поводження з радіоактивними відходами» від 30 червня 1995 року № 255/95-ВР.

Всеукраїнська екологічна ліга наполягає на врахуванні положень «Об'єднаної конвенції про безпеку поводження з відпрацьованим паливом та про безпеку поводження з радіоактивними відходами». Статтею 11 цієї Конвенції встановлено, що кожна сторона, що домовляється, вживає відповідних заходів, мета яких:

забезпечити, щоб утворення радіоактивних відходів підтримувалось на якомога нижчому практично досяжному рівні;

врахувати біологічні, хімічні та інші ризики, що можуть бути пов'язані з поводженням з радіоактивними відходами;

уникати вчинення дій, що мають обґрунтовано передбачувані негативні наслідки для прийдешніх поколінь, серйозніші за ті, що припускаються щодо нинішнього покоління.

Науковці, залучені Центром екологічної освіти та інформації, зазначили, що техногенне навантаження на природне середовища в межах території Канівського району за інтегральними показниками вже сьогодні є високим, а підвищення цього рівня може бути причиною перетворення Канівщини у промисловий майданчик із дуже низьким рівнем екологічної безпеки.

З повагою,

**Голова Всеукраїнської
екологічної ліги**

Т. В. Тимочко